ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์พรรณยุพา นพรัก ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีสุวรรณ แสงศิริ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพยวรรณ กิตติพร กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์วิริยา น้อยวงศ์ นยางค์ ที่ให้คำปรึกษาและแนะนำ ตลอดจนการแก้ไขถ้อยคำสำนวนต่าง ๆ ที่ใช้ในการเขียนวิทยานิพนธ์ จนเป็นที่เรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณี อ่อนสวัสดิ ที่ช่วยกรุณาตรวจสอบเนื้อหาสาระของแบบสอบถาม ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณ อุตสาหกรรมจังหวัดพิษณุโลก และเจ้าหน้าที่ของอุตสาหกรรมจังหวัดพิษณุโลก ที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่อนุญาตให้ทำการศึกษา แรงงานสตรีที่ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเป็นอย่างดี ขอขอบคุณอาจารย์จันทร์ฉาย เหลืองขจร และเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโท เอกไทยคดีศึกษา (เน้นสังคมศาสตร์) รุ่น 2 ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัย

อีกทั้งยังได้รับความช่วยเหลือสนับสนุน ตลอดจนกำลังใจจากทุกคนในครอบครัว ซึ่งผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

กมลพรรณ สนศิริ

ชื่อเรื่อง : การทำงานของสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสถาบันครอบครัว : กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
ผู้วิจัย : นางกมลพรรณ สนศิริ
ที่ปรึกษา : รศ.พรรณยุพา นพรัก
ประเภทบทนิพนธ์ : วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(ไทยคดีศึกษา), 2540

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการทำงานของสตรีที่มีผลกระทบต่อโครงสร้างและความสัมพันธ์ของครอบครัว การเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ด้านครอบครัว เศรษฐกิจ และสังคมของสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ตลอดจนปัญหาครอบครัวของสตรี และเปรียบเทียบบทบาทของสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในแต่ละด้าน จำแนก ตามระดับการศึกษา ระดับอายุ ระดับรายได้ ระยะเวลาที่ให้กับครอบครัว สถานภาพสมรส และภูมิลำเนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ สตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 243 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะโครงสร้างและความสัมพันธ์ของครอบครัว สตรีส่วนใหญ่มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นชาย อายุระหว่าง 50 - 59 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้ต่อปีน้อยกว่า 50,000 บาทต่อปี และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1 - 5 คน ซึ่งมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวที่ประกอบด้วย บิดา มารดา และบุตรที่ยังไม่ได้สมรส

สตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่อายุระหว่าง 20 - 25 ปี สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีรายได้ต่อเดือน 3,001 - 6,000 บาท มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวนใกล้เคียงกับสตรีที่อพยพมาจากต่างอำเภอในจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งเป็นสตรีแต่งงานแล้วมากกว่าสตรีโสด

2. การกระจายร้อยละของบทบาทของสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา ระดับอายุ ระดับรายได้ ระยะเวลาที่ให้กับครอบครัว สถานภาพของสตรีและภูมิลำเนา ปรากฏว่าไม่ว่าจะจำแนกสตรีในลักษณะใดก็ตาม สตรีที่ทำงานในโรงงาน

อุตสาหกรรมจะมีบทบาทสอดคล้องกันในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ในด้านครอบครัว สตรีส่วนใหญ่รู้สึกพอใจและชื่นชมครอบครัวของตนเอง สตรีกับครอบครัวเมื่อมีปัญหาสำคัญ ๆ ของครอบครัวต้องมีการพูดคุยปรึกษาหารือกันทุกครั้ง สตรีกับสมาชิกในครอบครัวได้ตัดสินใจร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาใด ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัว แก้ไขปัญหาร่วมกันทุกครั้ง สำหรับสตรีที่มีบุตร มีบทบาทสอดคล้องกันเกี่ยวกับการดูแลบุตร ส่วนใหญ่เคยพาบุตรไปตรวจสุขภาพ สตรีมีเวลาเล่นกับบุตรบ้าง และเห็นด้วยว่าแม่จำเป็นต้องมีเวลาว่างสำหรับเล่นกับบุตร

ในด้านเศรษฐกิจ สตรีส่วนใหญ่มีบทบาทการจัดการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการออมทรัพย์โดยการฝากธนาคาร

ในด้านสังคม สตรีส่วนใหญ่มีบทบาทการพบปะญาติจะไปเยี่ยมพ่อแม่ พี่น้องเป็นประจำ

3. ผลการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าไคสแควร์ (χ^2) โดยจำแนกสตรีตามระดับการศึกษา ระดับอายุ ระดับรายได้ ระยะเวลาที่ให้กับครอบครัว สถานภาพของสตรี และภูมิลำเนา พบว่า

จำแนกตามระดับการศึกษา พบความแตกต่างในบทบาททุกด้าน

จำแนกตามระดับอายุ พบความแตกต่างในบทบาททุกด้าน

จำแนกตามระดับรายได้ พบความแตกต่างในบทบาทด้านครอบครัวและด้านเศรษฐกิจ แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในบทบาทด้านสังคม

จำแนกตามระยะเวลาที่ให้กับครอบครัวของสตรี พบว่ามีความแตกต่างในบทบาทด้านครอบครัวและปัญหาในครอบครัวของสตรี

จำแนกตามสถานภาพของสตรี พบความแตกต่างในบทบาททุกด้าน

จำแนกตามภูมิลำเนา พบความแตกต่างในบทบาททุกด้าน

4. ปัญหาครอบครัวของสตรี คือ ปัญหาหนี้สิน ปัญหาความขัดแย้งกันในครอบครัว ปัญหาการพักผ่อน สำหรับสตรีวัย 40 ปีขึ้นไป มีปัญหาทางด้านสุขภาพ

Title : IMPACT OF THE WORK OF FEMALE FACTORY WORKERS ON THE FAMILY INSTITUTION: A CASE STUDY IN THE CITY DISTRICT OF PHITSANULOK

Researcher : Mrs. Kamonpun Sonsiri

Advisor : Assoc.Prof. Phunyupha Nopparat

Degree : Thesis for M.A. (Thai Studies), 1997.

The purpose of this thesis was to study the impact of the work of the female workers on the structure and the status of family, the family institution, economics, relationships of female workers who work in factories, and family problems, as well as comparing the role of female workers working in factories as divided into six categories: education level, age, income, the length of time spent with the family, martial status, and hometown. The data were collected from 243 people who worked in factories. The instruments used were questionnaires and analysis of the data were carried out using chi-square.

The results were as follows:

1. The features of the structure and the status of the family. Most female workers have a male member as the head of the family who is between 50 and 59 years of age with a primary school education. They have an income of less than 50,000 bath per year.

Each nuclear family has an average of 1 - 5 people: the parents and their unmarried children. Most female workers who work in factories are between 20 and 25 years of age. They graduated from secondary school. Their incomes are between 3,000 and 6,000 bath per month.

The number of female workers from the city district of Phitsanulok is about the same as those who have immigrated from other districts in Phitsanulok province and other provinces. Most of the female workers are married.

2. The roles of female workers who work in factories were the same regardless of education level, age, income, length of time spent with the family, the status of female workers, and hometown.

The results showed that most female workers are satisfied and proud of themselves. When the female workers and their families have serious problems they seek advice within their family and make decisions together to solve family problems. The female workers who have children take their role as mothers: they take care of their children, take them to the doctor for check ups, and spend time to play with their children and agree with the need for mothers to spend time with their children.

With regard to economics most female workers have the role of economic management by putting their savings in the bank.

With regard to socializing most female workers have a chance to meet their relatives. They always visit their parents and cousins.

3. The result of the test for relationships using chi-square showed the following:

As classified by education level differences were found for all roles.

As classified by income differences were found for family roles and economics, but there were no significant differences in socializing.

As classified by the length of time spent with the family differences were found for family roles and the problems in the family.

As classified by marital status differences were found for all roles.

As classified by hometown differences were found for all roles.

4. Problems for the family of the female workers were problems of debt, conflicts in their families, problems regarding relaxation, and health problems for female workers who were over 40 years of age.